Θέματα διαχείρισης του δάσους – το Δασικό Φυτώριο Αθαλάσσας

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται κυρίως για τις Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξεις του Δημοτικού. Ανάλογα με την τάξη που συμμετέχει στο πρόγραμμα εφαρμόζονται διαβαθμισμένες δραστηριότητες. Ενδεικτικές δραστηριότητες παρουσιάζονται στο γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος. Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (09:00-13:30 ή 09:00 - 16:00). **Σημείωση 1:** Το πρόγραμμα που παρουσιάζεται πιο κάτω εκτείνεται μέχρι το απόγευμα. Σε περίπτωση που η ομάδα επιθυμεί το πρόγραμμα να ολοκληρωθεί μέχρι τις 13:30 ή και πιο νωρίς τότε θα γίνουν σχετικές συνεννοήσεις των συνοδών εκπαιδευτικών με το προσωπικό του Κέντρου. **Σημείωση 2:** Σε συνεργασία με το προσωπικό του Κέντρου και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, όπως παρουσιάζεται παρακάτω, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας.

ΣΤΟΧΟΙ
Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να: 1. Εξοικειωθούν με μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση του δάσους Αθαλάσσας, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του που το διακρίνουν ως περιαστικό. 2. Γνωρίσουν διάφορα είδη κυπριακών δασικών φυτών, όπως επίσης και να κατανοήσουν τους μηχανισμούς προσαρμογής τους στις ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες του νησιού. 3. Γνωρίσουν τρόπους διαχείρισης συγκεκριμένων ομάδων φυτών στην περιοχή Αθαλάσσας (ξενικά, ενδημικά, απειλούμενα κ.λπ.). 4. Γνωρίσουν δασικές εργασίες που γίνονται στο Φυτώριο Αθαλάσσας. 5. Συγκρίνουν τον τρόπο που γίνονται οι δασικές εργασίες σήμερα και παλαιότερα στην Κύπρο. 6. Κατανοήσουν τη σημασία των φυτωρίων αλλά και των βοτανικών κήπων στον εμπλουτισμό και στην προστασία του δασικού μας πλούτου. 7. Κατανοήσουν ότι η διαχείριση του δάσους εκτείνεται πέρα από την οικολογική του διάσταση και να αντιληφθούν τις οικονομικές, τις κοινωνικές, τις πολιτικές και εκπαιδευτικές συνιστώσες του ζητήματος της διαχείρισης των δασών. 8. Συνειδητοποιήσουν ότι η προστασία και διατήρηση των δασών είναι υπόθεση όλων μας.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
09:00-12:00 Άφιξη-καλωσόρισμα. Εισαγωγή στο θέμα του προγράμματος μέσα από συζήτηση με δασικό λειτουργό σχετικά με τη διαδικασία παραγωγής φυτών σε ένα δασικό φυτώριο και προετοιμασία για μετάβαση στο Φυτώριο Αθαλάσσας. Μετάβαση στο φυτώριο Αθαλάσσας. Οι μαθητές/μαθήτριες ενημερώνονται από τον δασικό λειτουργό σχετικά με τα στάδια παραγωγής των δασικών φυτών και συμμετέχουν στις δασικές εργασίες που γίνονται στο φυτώριο (ετοιμασία μείγματος χώματος, γέμισμα δοχείων, συλλογή σπόρων/ σπορά, ετοιμασία μοσχευμάτων κ.λπ.). Οι μαθητές/μαθήτριες γνωρίζουν διάφορα δασικά φυτά που παράγονται στο φυτώριο. Παρατηρούν και εντοπίζουν χαρακτηριστικά των φυτών που τους επιτρέπουν να επιβιώνουν στις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στο νησί (χαρακτηριστικά ξηρανθεκτικών φυτών). Συζητείται ο ρόλος των φυτωρίων στον εμπλουτισμό του δασικού πλούτου της Κύπρου. Οι μαθητές/μαθήτριες ενημερώνονται για τα μέτρα που λαμβάνονται στον χώρο για πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και συζητούν με δασοπυροσβέστες σχετικά με τρόπους αντιμετώπισής τους. Σε σχετικό φύλλο εργασίας, οι μαθητές/μαθήτριες εισηγούνται φυτά που θα επέλεγαν για τον κήπο του σχολείου τους. Οι επιλογές τους θα πρέπει να στηρίζονται σε επιχειρήματα που σχετίζονται με ▪ τις απαιτήσεις του φυτού σε νερό και περιποίηση, ▪ την αισθητική αξία του φυτού, ▪ το κόστος. 12:00- 12:40 Οι μαθητές/μαθήτριες περπατούν στο δάσος και χαρτογραφούν τις δασικές εργασίες κατά μήκος ενός μικρού μονοπατιού. Συγκεκριμένα, παρατηρούν σημεία που φανερώνουν ότι στην περιοχή έγιναν φυτεύσεις/ δασώσεις, το αρδευτικό σύστημα, τις αντιπυρικές ζώνες καθώς και τις διευκολύνσεις που πιθανόν να υπάρχουν (πεζόδρομοι, ποδηλατοδρόμοι, σημεία θέας, πόσιμο νερό, παγκάκια, κάλαθοι κ.λπ.), συζητώντας παράλληλα τις θετικές και αρνητικές ανθρώπινες παρεμβάσεις των ανθρώπων στην περιοχή. 12:40- 13:30 Επιστροφή στο Κ.Π.Ε. Αθαλάσσας και ενασχόληση με δραστηριότητες επέκτασης όπως φαίνεται ενδεικτικά πιο κάτω: ▪ Οι μαθητές/μαθήτριες αναλαμβάνουν τον ρόλο ενός/μιας επαγγελματία που εργάζεται στο δάσος με στόχο να παρουσιάσουν τον Βοτανικό Κήπο του Κ.Π.Ε. Αθαλάσσας Ενδεικτικά, οι μαθητές/μαθήτριες παρουσιάζουν τις εργασίες που κάνει ο δασονόμος, ο εργάτης, ο πυροσβέστης, ο δάσκαλος, ο ενοικιαστής της καντίνας, ο γεωπόνος και ο βιολόγος ερευνητής στην περιοχή. Σχολιάζεται η συνεισφορά του δάσους στην αγορά εργασίας αλλά και η οικονομική πτυχή της διαχείρισης του δάσους σε συνδυασμό και με τη μελέτη σχετικών

στατιστικών δεδομένων.

- Παιχνίδι ρόλων σχετικά με το ζήτημα της κατασκευής θεματικού πάρκου ζώων στην περιοχή. Οι μαθητές/μαθήτριες επιχειρηματολογούν σχετικά με το ζήτημα μέσα από την οπτική γωνία του ρόλου που θα τους ανατεθεί.

13:30- 14:30

Διάλειμμα- μεσημεριανό

14:30- 16:00

Ενασχόληση με δραστηριότητες ανατροφοδοτικού τύπου όπως:

α) Οι μαθητές/μαθήτριες σειροθετούν εικόνες που παρουσιάζουν δασικές εργασίες παλαιότερα και σήμερα και συζητούν για τον ρόλο των δασονόμων στην δημιουργία, προστασία και διατήρηση των δασών στην Κύπρο.

β) Οι μαθητές/μαθήτριες καλούνται να αναλάβουν τη διαμόρφωση μιας περιοχής του δάσους, συμπληρώνοντας ημιτελή χάρτη βάσει δοσμένων οδηγιών. Συγκεκριμένα, αφού τους δοθούν τα σχετικά δεδομένα, καλούνται να εισηγηθούν τρόπους διαμόρφωσης του δάσους λαμβάνοντας υπόψη τις δασικές εργασίες που θα πρέπει να γίνονται πριν και κατά τη διάρκεια της δάσωσης (επεξεργασία του εδάφους, άρδευση κ.λπ.) καθώς επίσης και να συνεκτιμήσουν τις ανάγκες που προκύπτουν από τη γειτνίαση του με κατοικημένη περιοχή.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Στο απογευματινό πρόγραμμα οι μαθητές/μαθήτριες έχουν μεσημεριανό διάλειμμα. Για το σκοπό αυτό μπορούν να έχουν μαζί τους μεσημεριανό φαγητό.

Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες:

- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα.
- Έχουν μαζί τους κασετίνα στην οποία να υπάρχουν ψαλίδι, γόμα, μολύβια και χρώματα.
- Φορούν αθλητικά παπούτσια και είναι κατάλληλα ντυμένοι/ντυμένες για εργασία στο πεδίο.

Τα φύλλα εργασίας και τα όργανα ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός χρειάζεται για την εφαρμογή των προγραμμάτων, παρέχονται από το Κέντρο.